

Agerdyrkningsberetning.

(Fra den sidste Halvdeel af Mai).

Allerede havde de milde Dage i første Halvdeel af Marts optøet Jorden, da en stærk Frost og et betydeligt Sneelæg i Slutningen af Måaneden atter gav den et fuldkomment vinterligt Udseende. Vel smeltede Sneen bort og Jorden blev løsnet ved nogle saa varme Dage i Begyndelsen af April, men til at fremkalde Liv i Vegetationen var Varmen, skjøndt i Reglen nogle saa Grader over Frysepunktet, dog for ringe i hele den første Halvdeel af April, indtil endelig en mild Sydvestvind den 17de og 18de April bragte Varmen med sig, saa at den Vintertone, der indtil da havde hvilet over Mark og Skov, hurtig svandt. Længe havde Foraaret ladet vente paa sig, men til Erstatning kom det nu ogsaa med en Hurtighed og uafbrudt stadig Fremmskriden, som vi i mange Aar ikke have kjendt. Mai-Sulde og Snee, som saa ofte i de sidste Aar har hæmmet og standset det begyndte Liv i Naturen, have vi været aldeles forstaaende for, saa at Bøgen trods det silbige Foraar var udsprunget til sædvanlig Tid (9—10de Mai) og alt Andet tildeels udviklet i Forhold dertil. Vel have vi af og til i Mai haft en tørrende Blæst, og vel har Regnmængden fra Midten af April og indtil Midten af Mai kun været ringe, men Jorden var saa mættet med Vand fra Vinteren, at Planterne intet Savn have følt i saa Henseende, naar maaskee undtages

det Korn, der saeedes mod Slutningen af den tørre Periode, og som undertiden havde vanskeligt ved at spire. Desuden er Regnen falden meget ulige i de forskjellige Egne, og navnlig have Mai Maanedes jevnlige Tordenbyger fremkaldt stor Forskjellighed i de enkelte Egenes Regnforhold.

Vintersæden, der i Esteraaret blev nedlagt under heldige Vilkaar, og som godt overstod hele den første Deel af Vinteren, stod Fare for at lide Skade ved det veglende Frost- og Tøveir i Februar og Marts, tilmed da Jorden var saa fuld af Vand. I Virkeligheden begyndte den ogsaa hist og her at gulnes, og vilde uden Tvivl have lidt meget af den Nattefrost, vi havde i April, hvis Dagvarmen havde været høj nok til at vække den af Vinterdvalen. Navnlig var det den sildig saae Vintersæd, der var mest udsat og havde færrest Kræfter til at staae imod med. Senere, ved det indtrædende og vedvarende gunstige Veir, har al Vintersæden udviklet sig overordentlig frodigt og hurtigt, — Hveden har bukket sig stærkt, Rugen er strøbet godt igjennem, endog tidligere end den pleier, og Rapsen, der ogsaa har overvintret godt, bærer ikke saa Sideskud. Alt tegner derfor til, at Vintersæden vil give et særdeles godt Udbytte iaar, hvis Sommeren bliver nogenlunde gunstig, men Kornet staaer i Reglen saa stærkt, at en vaad Sommer vil kaste en stor Deel i Leie. Vel er der naturligviis Undtagelser, hvor f. Ex. sure, lave og slet afgravede Jorder have givet den et tyndt og spidst Udseende, men i sin Heelhed lover Vintersæden en riig Høst.

Man kan være tilbøielig til at sige det Samme om Vaarsæden; thi ogsaa den tegner godt, men den er for lidt fremskreden i sin Udvikling, til at der om den saaledes kan udtales en almindelig Dom; da det varede længe, inden Markernes Foraarsbearbejdning kunde paabegyndes, blev man først seent færdig med Vaarsædens Nedlægning, skjøndt Arbejderne gif overordentlig raadt fra Haanden. Overalt — men dog navnlig paa de drainede Marker — har Jorden været let og beqvem at behandle, deels fordi den flere Gange i

Vinterens Løb var godt gennemfrossen, atter optøet og derved fortrinlig skjernet, deels paa Grund af det stadige og gunstige Veir; og desuden havde Bløiningen i Efteraaret fundet Sted i sin fulde Udstrækning, saa der næsten intet var levnet af denne til Foraaret. Kun paa stærkt lerede, slet afgravede og lavt liggende Jorder har den hurtige Tørring af Overfladen, uden at Vandet kunde komme bort, besværliggjort Bearbejdningen, og Drainingens Nytte og Betydning har da derved ret kunnet vise sig paa disse, men desuden ogsaa ved, at de drainede Marker som sædvanligt have været 8 til 14 Dage tidligere tjenlige end de ubrainede.

Vaarsæden er altsaa kommet godt i Jorden, er spiret godt, og hvor der af og til er faldet Regn i den regnfattige første Halvdeel af Mai, staaer den med brede og kraftige Blade. Men Ukrudtet, der har været stillet under samme gunstige Betingelser, viser sig samtidig paa mange Marker i en foruroligende Mængde, dog maa det maaskee være en Være om, at man ogsaa af den Grund bør undgaae de mange langstraaede Afgrøder efter hinanden og tage en rensende Mellesæd, noget, der desværre kun langsomt finder Indgang i mange Egne.

Ligesom Vintersæden har ogsaa Kløveren overstaaet Vinteren godt, og, skjøndt seent begyndt, udfoldet sig med en ganske ualmindelig Frodighed, Pypighed og Fylde, og herligt luffet alle de Smaapletter, som enten en bortfrossen eller en af Oldenborrelarver ødelagt Plante kunde have fremkaldt. Det er for en stor Deel Nattefrostsens Bortebliven efter at Livet var begyndt, vi maae takke for det tidlige og frodige Græs, da ikke som sædvanligt de første unge Græsspirer ere blevne ødelagte iaar. 3 Uger efter at Marker og Enge grønnebes vare de saa vidt fremskredne, at man almindelig sloge Kreaturerne ud, ja man nødfagedes endog dertil, hvor man havde Raigræs, da dette ellers løb i A, og da dette nu benyttes langt mere end tidligere, saae man ofte alt Dvæget ude den 8--10--12te Mai, eller 8 til 14 Dage førend almindeligt. — Det maa

desuden bemærkes, at den fuldmodne Erfaringsætning, som ifjor blev saa bestemt fremsat, at Græs- og Røvermarkerne ligesaa fuldt som Kornmarkerne fordrer en kraftig og gjødningsrig Jord, finder Gjenklang og Indgang i mange Egne; hvorfor man ikke ligesaa villigt vil ændse den flere Aar ældre Erfaringsætning, at Frøudsæden i Reglen er altfor ringe, er vanskeligt at indsee; hvert Aar — selv dette gunstige — maa dog lære Bedkommende, at det er en flet Dekonomi, der saa ofte følges i denne Henseende.

Den store Mængde Foder og navnlig ualmindelig store Mængde Hø, der avledes ifjor, borgede for, at der kun hderst saa Steder kunde blive Tale om Fodermangel. Dette er heller ikke skeet, men da Foderet var saa kraftløst og udrøit, er det mange Steder, hvor man mindst ventede det, aldeles opbrugt, uden at Dvæget har naaet andet end en jimpel Foderstand, naar man udelukkende støttede Fodringen paa den store Mængde Halm og Hø. Kun de Steder, hvor der foruden samme er anvendt et eller andet Kraftfoder, ere Køerne komne paa Græs i en mere end almindelig god Foderstand, samtidigt med, at Meieriudbyttet har været nogenlunde tilfredsstillende.

Fedningen har iaar været mindre end almindeligt, ei blot her paa Derne, hvorfra Tyre, Buller, Udsætterkøer o. lg. en stor Deel af Vinteren tilfredsstillende Hovedstadens Behov, men ogsaa i Sylland, den egentlige Studedefnings gamle og rette Hjem. I en Beretning fra Vendsyssel yttres bl. A. herom: „Studestaldning“ finder aldeles ikke mere Sted i Vendsyssel. For nogle Aartier tilbage var her Studestaldning (o: godt Vinterfoder med Korn) paa flere Herregaarde f. Ex. Voergaard, Aggersborggaard, Nørre-Elkjær o. m. fl., der drog Tybskere og Hollændere herop, men Studeholdet er nu næsten udelukkende ombyttet med Meieri. Virkelig Studedefning finder nu kun Sted ved Dampbrænderierne, navnlig i Hjørring og Hals, hvor hver Vinter nogle hundrede ældre Stude, tildeels gamle Trækstude, sendes og sendes med Dampstib fra Frederikshavn og Aalborg til Hovedstadens Slagtemarked. Handelen med unge magre Stude til Marsten indskrænker sig ligeledes Aar for Aar, da Kjærs og Heders Opdyrkning til Agermark muliggjør Meieribrift, der betaler sig bedre end Studeopbræt.“ — Noget lignende gjør sig ogsaa gjeldende i det øvrige Sylland, hvor Studedefningen mere og mere udelukkende henvises til Brænderier og Møller, medens Meierier og Sveiserier afløse den baade paa de større og mindre Gaarde. De ualmindelig høie Priser paa græsfodrede Stude i Efteråret, hidrog ogsaa meget til, at Fedningen kun er drevet saa lidt i Vinter, og

hvor den har fundet Sted, har den paa Grund af den altfor høie Indkjøbspriis kun betalt sig daarligt. Desuden sank Priserne i Hamborg saa stærkt efter Paaste, at halvsebe Stude til Græs betaltes ligesaa høit som slagtede Stude.

Man havde maaskee havt Grund til at vente nogen Snygdom iblandt Huusdyrene, eftersom meget Foder og navnlig Høet mange Steder blev mindre godt bjerget ifjor, og dog har Sundhedstilstanden blandt disse været ligesaa god som almindelig, naturligtvis med de Undtagelser, som daarlige Stalde og slet Røgt og Pleie altid føre med sig. Hellerikke har Raftning fundet Sted i større Maal end ellers, og naar der fra enkelte — men og kun enkelte — Sider klages over, at mange Tillegskalve døe, da er det maaskee, fordi der i Nar lægges mere Mærke dertil, eftersom der navnlig i Thyland iaar er tillagt en usædvanlig stor Mængde Kalve; — de sidste Nars høie Kreaturpriser opfordre dertil.

Læmningen har i det Hele taget været ret heldig iaar, ihvorvel der foreligger ikke saa Veretninger, der erklære det Modsatte, navnlig fra saadanne Steder, hvor Faarene ved at græsse paa lavtliggende sibe Marker og Enge i de 2 sidste Somre have faaet en Svækkelse, som de endnu ikke ganske have forvundet. Desuden have de sildig fødte Lam i Reglen staaet sig bedst, da derved baade Moderfaar og Lam hurtigere efter Læmningen kom paa Græs og snart vandt Kræfter til at overstaae den første og farligste Tid.

Af det Ovenstaaende vil det da fremgaae, at Udsigterne til den kommende Høst ere saa gunstige, som man vel kan ønske dem, og at Alt, baade Korn og Græs, tegner saa godt som nogensinde, men endnu er man jo saa langt fra Maalet, at man egentlig maa nøies med at udtale Haabet — om end et begrundet Haab — om en riig Høst.

Arbeidskraften er overalt rigelig tilstede; kun paa Bornholm er den vedvarende altfor ringe; derimod ere Penge meget knappe, og det er ofte forbundet med store Vanskeligheder at faae Laan i Eiendomme, selv paa gode Prioriteter.